

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda, Sev Ritvale Osnabrgense

Franz Wilhelm <Osnabrück, Bischof>

Coloniæ Agrippinæ

Nos Franciscvs Gvilielmvs, Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopvs
Osnabrgensis, Ratisbonensis, Mindensis, Et Verdensis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41233

Nos FRANCISCVS
GVILIELMVS,

Dei & Apostolicæ Sedis gratia
EPISCOPVS OSNABRVGENSIS,
RATISBONENSIS, MINDENSIS,
ET VERDENSIS;

Metropolitanæ & Cathedralium atque in-
signium Ecclesiarum, Colonienfis, Frifin-
genfis, Bonnenfis & Oettingenfis, res-
pectiue, Archidiaconus, Præpositus & Ca-
nonicus Capitularis; Comes de Wartenberg
& Schaumburgk; Dominus in Waldt &
Hachenburgk;

Vniuerso Nostræ Civitatis Osnabrugensis & Dice-
cesis Clero salutem in Domino sempiternam.

*Postquam, divinæ misera-
tionis providentia, &
consonis postulantium vo-
tis ac scrutiniis, & Apo-
stolicæ Sedis gratia singulari, Episco-*

palis dignitatis onus, atque Osnabru-
gensis Ecclesiae Regimen, naviculaeque
hujus sancti Petri, patroni nostri, gu-
bernacula, imparibus licet & relu-
ctantibus humeris Nostris, Anno mil-
lesimo sexcentesimo vigesimo quinto,
imposita essent; peraeque curae Nobis
nihil fuit, quam ut juxta sanctae Ro-
manae Catholicae, Apostolicae & Or-
thodoxae Ecclesiae, omnium Ecclesia-
rum matris & magistrae, instituta, &
Oecumenicorum Conciliorum, maxi-
me vero sancti Concilii Tridentini,
Sanctiones & Decreta; tum, praeci-
puarum etiam Ecclesiarum, imprimis
autem hujus Nostrae Osnabrugensis,
laudabiles consuetudines, quam posse-
mus optime secundum Ecclesiasticam
veram Hierarchiam unitatemque, in
omnibus, Nobis commissam regeremus

Ec-

*Ecclesiam, in qua Nos Spiritus sanctus
constituerat Episcopum. Gregem ita-
que, curæ Nostræ creditum, pascere vo-
lentes; cum primum per belli varian-
tis fortunas licuit regiminis Nostræ
auspicari initia, animum statim &
solicitudinem advertimus ad ea, quæ
divinæ gloriæ augmentum, legitimam
Sacramentorum administrationem,
Ecclesiasticæ disciplinæ restauratio-
nem, Cleri populique reformationem,
subditorum denique Nostrorū omnium
conversionem & salutem, spectare,
eandemque promovere posse videban-
tur. Eumque in finem Anno millesimo
sexcentesimo vigesimo octavo, post so-
lemnem in urbem Nostram ingressum,
Synodum generalem Diocesanam in-
diximus, atque in Cathedrali Nostra
& principe totius Saxonie ac Proto-*

*Ecclesia legitime congregavimus; in
quâ non Osnabrugensis tantum Prin-
cipatûs, sed aliorum etiam in Mona-
steriensi vicinorumque Comitatum
& Dicasteriorum territoriis, tempo-
rali & seculari jurisdictioni subjecti
Clerici, utpote Nostræ ordinariæ ju-
risdictioni subditi, frequentes & debi-
tâ submissione comparuerunt.*

*Volentes igitur Ecclesiæ & Catho-
licæ religionis unitatem, non fidei tan-
tum sed Cærimoniarum etiam & ri-
tuum sacrorum conformitate, magis
elucescere; inter alia diocesana Statu-
ta saluberrime decrevimus, ad alia-
rum Cathedralium Ecclesiarum ex-
emplum, Rituale Romanum, usibus
sæpefatæ nostræ Osnabrugensis Ec-
clesiæ accommodatum, typis vulgare.*

Verum enimverò, cum & publicis

Im-

Imperii Comitibus, & supervenientis
belli novis adversitatibus, diuturno-
que altero exilio, tam necessariam at-
que utilem Constitutionem effectui da-
re prohiberemur; huic labori hacte-
nus supersedere debuimus. Donec tan-
dem pace firmata, & sub finem Anni
secularis, millesimi sexcentissimi &
quingentesimi, Ecclesiae nostrae Osna-
brugensi postliminio restituta; ex offi-
cio nostro Episcopali, aestate hac, Dia-
cesin nostram personaliter visitantes,
inter alia, quibus emendationis reme-
dia adhibenda videbantur, non ulti-
mum advertimus: Multis in locis,
Pastoralia, Agendas, seu Ritualia (ut
vocant,) aut vetustate consumpta &
detrita, vel magnam partem mutila
& mendosa; aut in singulis prope Ec-
clesiis diversa; aut denique, quod caput
est,

est, exemplaria pleraque destructa
aut belli injuriis dissipata, ut nova
coëmi & in veterum locum substitui
minime possint.

Nos igitur, qui Ecclesie ministros,
qui ferunt vasa Domini sacrosancta,
videlicet Sacramenta, per quæ divina-
rum gratiarum & charismatum fontes
ad nos, veluti per canales, derivantur,
non solum sanctos atque à conscientie
labe immunes, sed in Sacramentorum
etiam administratione ea pietatis si-
gna & devotionis indicia & non vana
argumenta præ se ferre cupimus, per
quæ fidelium mentes ad rerum, quæ
intrinsecus latent, sanctitatem con-
templandam excitentur, atque in fidei,
quam profitemur, unitate roborentur,
omnibus & singulis Osnabrugensis
hujus Civitatis & Diocesis Nostræ

Cle-

Clericis & Religiosis, præsertim curam animarum quomodolibet habentibus, Rituale hoc, omni qua fieri potuit diligentia elaboratum, à Theologis Nostriis, ad id deputatis, diligenter examinatum, ad normam Ritualis Romani accommodatum, & antiquo nitori usuique debito restitutum, sepositis aliis omnibus, tantum usurpandum exhibemus, & ut deinceps, in Sacramentorum administrationibus, quæque easdem præcedunt vel comitantur, exhortationibus, Concionibus, Catechismis, Sepulturis, aliisque Divinis peragendis, omnia secundum ordinem & præscriptum ejus sanctissime observent, paterne cohortamur, & sub censuris, & pœnis Nobis arbitrariis, pro Pastoralis officii Nostri autoritate serio præcipimus & mandamus. Ex

* *

Civi-

Civitate nostra & Residentia Episcopali Osnabrugensi, vigesimo sexto Octobris die, Anniversario Electionis nostrae Episcopalis, postridie scilicet festi Sanctorum Crispini & Crispiniani, Patronorum Civitatis & totius Diocesis Nostrae post Beatam Virginem & sanctum Petrum Apostolum primariorum, (quorum sacra corpora, à Carolo Magno Fundatore ante octingentos septuaginta & novem annos donata, in hac nostra Cathedrali Ecclesia requiescunt,) anno à Nativitate Christi millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, Episcopatum nostrorum, Osnabrugensis vigesimo septimo, Ratisbonensis tertio, Mindensis & Verdensis vigesimo tertio.

FRANCISCVS GVILIELMVS,
Episcopus Osnabrugensis.

Locus † Sigilli.

F E S T A